No. 124. **1846.**

BREDASCHE COURANT.

STAAT- LETTERKUNDIG EN WETENSCHAPPELIJK

NIEUWS- BLAD.

Dingsdag 20 October.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 17den October.

Het dagblad *l'Epoque*, hetwelk geacht wordt onder den invloed van den minister *Guizot* geschreven te worden, antwoordt op verscheiden beweringen van den *Constitutionnel*, betrekkelijk de tusschen den heer *Guizot* en lord *Palmerston* gewisselde nota's, met een artikel waarin het volgende voorkomt:

»De *Constitutionnel* zegt, dat de Britsche regering ongetwijfeld de verklaringen herhalen zal, die zij reeds gedaan heeft, en dat zij zal protesteren tegen de eventuële troonsopvolging in Spanje van de nakomelingen van den hertog *van Montpensier* en de Infante. Wij zeggen niet, dat de Britsche regering hare verklaringen niet vernieuwen zal, maar wij zullen den *Constitutionnel* mededeelen, dat lord *Palmerston* nog bij geene nota verklaringen als de zoo even aangehaalde heeft gedaan.

» De Britsche regering heeft zich bepaald tot de kennisgeving, dat zij zich hare volkomen vrijheid voorbehield om te handelen zoo als zij zou oordeelen te behooren, in het geval dat de afstammelingen van den hertog *van Montpensier* te eeniger tijd tot den Spaanschen troon mogten geroepen worden. Men ziet dat dit geheel iets anders is.

»Evenzeer is het ongegrond, dat de Fransche regering den afstand van de kinderen des hertogs van den Franschen troon zou aangeboden hebben. Men heeft zoo iets niet van den heer *Guizot* gevraagd, en hij heeft het niet [illegible] sche regering zich op dat punt verklaard heeft, dan is het dat zij gezegd heeft voornemens te zijn zich te houden aan het traktaat van Utrecht, voor zooveel deszelfs bepalingen betreft die de vereeniging der beide kroonen op hetzelfde hoofd verbieden; in dier voege dat, in het hoogst onwaarschijnlijke geval dat een afstammeling van den hertog *van Montpensier* te eeniger tijd de eenig overgebleven opvolger voor de troonen van Frankrijk en Spanje mogt wezen, hij verpligt zoude zijn om tusschen de beide kroonen te kunnen kiezen. Dat wijst de gezonde reden aan, en dat heeft de Fransche regering moeten voorstellen, bijaldien zij iets heeft voorgesteld."

— Men zegt, dat Z. M. de terugkomst van den hertog *van Montpensier* met zijne jonge echtgenoot te baat zal nemen, om een uitstapje in Touraine te doen, en dat Z. M. hen op het kasteel van Amboitse zal afwachten.

Tegen den 10 November wordt Z. K. H. met zijne jonge gade alhier verwacht. Op alle plaatsen, welke zij doortrekken moeten, bereidt men hun eene plegtige ontvangst.

Men verwacht, dat de winter op de Tuilerien dit jaar zeer schitterend zal zijn, en dat het Vorstelijk huwelijk door talrijke bals en concerten zal gevierd worden. De winkels van modegoederen hebben voor de hofbals vele bestellingen van mantilles en kleedjes *à l'espagnole* ontvangen.

— Naar men verneemt is er thans onder de legitimisten hier te lande eene inschrijving geopend ten behoeve der spaansche vlugtelingen. Het doel dier inschrijving schijnt, om gelden aan den graaf *van Montemolin* te bezorgen.

— Op den 31sten aanstaande moet op het stadhuis alhier de aanbesteding geschieden van de openbare werken in het departement der Somme, voor de daarstelling van den ijzeren spoorweg van Parijs naar Straatsburg. Die werken worden op omtrent vijf en een half millioen fr. geschat.

— De *Moniteur* maakt de vergelijkende staten van de opbrengst der indirecte belastingen over de *negen* eerste maanden van 1844, 1845 en 1846 bekend. Gedurende het laatste jaar heeft die opbrengst bedragen 601,267,000 franken, hetgeen, in vergelijking van 1844, eene vermeerdering oplevert van 27,418,000, en in vergelijking van 1845, van 13,183,000 franken.

— De berigten uit Madrid van den 11den October, zijn opgevuld met bijzonderheden wegens de plegtigheden en gelukwenschingen waarmede den vorigen dag het sluiten der beide huwelijken is gepaard gegaan. Bij een besluit van dien dag heeft de Koningin haren gemaal, Don *Francisco*, tot kapitein-generaal der Spaansche legers benoemd en aan den hertog *van Montpensier* de orde van het Gulden Vlies geschonken. De *Heraldo*, het bekende ministeriele blad, meent ook te kunnen verzekeren, dat het bevelschrift waarbij aan Don *Francisco* de koningstitel verleend wordt, geteekend is en in den loop van den 11den openbaar gemaakt zou worden. Hetzelfde blad zegt thans stellig, dat de persoon, bij wien men, tijdens de intrede der Fransche Prinsen te Madrid, twee geladene pistolen heeft gevonden, een ongelukkige krankzinnige is, zoodat men zich er dan ook toe bepaald heeft dien persoon uit de hoofdstad te verwijderen.

— De jongste berigten uit Madrid gaan tot den 12den: De officiele courant van dien dag behelst twee koninklijke dekreten. Bij het eerste wordt de titel van Koning en Majesteit aan den infant don *Francisco* verleend; bij het ander wordt de fransche gezant, graaf *Bresson*, tot grande der eerste klasse verheven met den titel van hertog *van Santa-Isabel*.

De handkus ten hove ter gelegenheid van het huwelijk was zeer schitterend en druk bezocht geweest. — Des avonds zou de koninklijke familie den schouwburg van Santa-Cruz bezoeken. Den [illegible]den zouden HH. MM. en HH. KK. HH. Madrid verlaten om zich naar Aranjuez te begeven. — Er werd te Madrid steeds van eene amnestie gesproken, maar het was nog niet bekend tot hoever zij zich zou uitstrekken. — Een groot aantal waardigheden en rangen waren ter gelegenheid van het dubbel huwelijk verleend; de fransche prinsen hadden verschillende personen der spaansche aristocratie met rijke geschenken vereerd, en aanzienlijke giften aan de armen gegeven.

Onder de feesten, tot welke te Madrid toebereidselen gemaakt worden, zal geen der geringste een groot stierengevecht zijn, waartoe men het gewone circus, ofschoon het vijftien tot twintig duizend aanschouwers bevatten kan, te klein geoordeeld heeft. De geheele Plaza-major wordt er toe ingerigt, rondom welke men getimmerten bouwt, die tot aan de eerste bovenverdieping der huizen reiken, welker vensters alzoo mede tot kijkplaatsen zullen dienen. Een der zijden van dit plein was open en zonder huizenrij, maar als door een' tooverslag zijn ook daar houten gebouwen uit den grond gerezen, die met de overige woningen gelijke hoogte hebben en nu het plein geheel omsluiten.

— Berigten uit Lissabon over Spanje ontvangen, brengen de belangrijke tijding aan van eene tegen-omwenteling, welke den 6den dezer aldaar heeft plaats gehad. Nadere bijzonderheden dienaangaande ontbreken nog; alleen wordt gemeld, dat het ministerie *Palmella*, ten gevolge van eenen opstand, genoodzaakt is geweest in massa zijn ontslag te nemen, en dat de Koningin den hertog *van Saldanha* belast heeft met de zamenstelling van een nieuw ministerie. Door dezen waren voorloopig verkozen de heeren *Farinho*, als minister van justitie, *Portugal de Castro*, als minister van Marine, en *Oliveira* als minister van buitenlandsche zaken; men verwachtte echter dat ook de beide heeren *Costa Cabral* weder als minister zouden optreden. Men hecht hier in de tegenwoordige oogenblikken te meer gewigt aan deze gebeurtenis, omdat de omverwerping van het ministerie *Palmella* geacht werd de oogmerken, die men aan Engeland toeschrijft, te zullen dwarsboomen.

— Verschillende Fransche regimenten hebben, ten gevolge van de onlusten te Genève, bevel ontvangen, naar de grenzen van Zwitserland te trekken.

Men heeft eenige nadere bijzonderheden ontvangen nopens de wijs, hoe de jongste omwenteling eigenlijk tot stand is gekomen, en hoe meer bepaaldelijk de regering, of liever de groote raad, ontbonden is. Op het oogenblik dat dit ligchaam op het raadhuis vereenigd was, om maatregelen te beramen, wat in den gegeven stand van zaken te doen, kwam een der opstandelingen de zaal binnen, en verklaarde, namens het volk, dat de taak van den grooten raad geëindigd was, en dat deze moest uiteengaan. Op hetzelfde oogenblik werden de volkstribunes opgevuld met eene tallooze menigte, die het geschreeuw van: *dood! dood!* deed hooren. De leden van den raad weigerden, anders dan voor het geweld, uiteen te gaan. Een officier trad toen, met ontbloten degen, de zaal binnen, ten gevolge waarvan de vergadering, bukkende voor het geweld, uiteen ging.

— Ter beurze waren genoteerd: 5 pCt. 117,70; 3 pCt. 82,60; Nap. r. 102; Rom. L. 102$^{5}/_{8}$.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 16den October.

De Duitsche bondsvergadering heeft dezer dagen, vroeger dan men verwachtte, hare zittingen gesloten en zal die eerst den 14den Januarij aanstaande hervatten.

De beide professoren *Schönbein*, te Bazel en Dr. *Böttger*, te Frankfort, de gemeenschappelijke uitvinders van het schietkatoen, hebben van wege het Duitsche Verbond, in de zitting van den 1 dezer, voor hunne zoowel uit een staatkundig als uit een wetenschappelijk oogpunt zoo hoogstgewigtige uitvinding, het aanbod eener belooning van *f* 100,000 ontvangen, ingeval dezelve bij de eerlang te doene proefneming door de militaire commissie der hooge Bondsvergadering en de militaire autoriteiten van Mainz, in elk opzigt als voldoende mogt bevonden worden, niet alleen om het buskruid geheel te vervangen, maar ook nog meerdere voordeelen boven hetzelve op te leveren.

— De nieuwe gevangenis, volgens het Pensijlvanische stelsel, voor de Hamburgsche poort alhier, bevat in hare vier vleugels 520 cellen. Intusschen is tot nog toe slechts één vleugel gereed om gevangenen op te nemen, bestaande uit 127 cellen en bestemd voor de gevangene Polen. Iedere cel is 13 voet lang, 7 voet breed en 10 voet hoog, zijnde alzoo eene ruimte van 910 vierkante voeten. De verwarming van het [illegible] wordt verlicht door een twee voet breed en anderhalf voet hoog venster van mat geslepen glas, dat 7 voet boven den grond is aangebragt en licht genoeg verspreidt, om te kunnen lezen, doch alle gelegenheid beneemt om eenig voorwerp buiten de gevangenis, zelfs de gedaante der voorbijdrijvende wolken, te onderscheiden.

De gevangenen zijn, wat de verpleging betreft, in twee afdeelingen gesplitst. De eerste bevat de gevangenen der hoogere standen, grondeigenaars, ambtenaren, geleerden, officieren, enz. Tot het onderhoud der eerste klasse zijn dagelijks 15 S. gr. bepaald, waarvoor de gevangene bekomt: 's morgens koffij en tarwebrood, 's middags soep, groenten en vleesch, gebraad, enz., 's avonds eene vleesch- of eijerspijs, alsmede een pond tarwebrood en bier, terwijl zij, die zulks betalen willen, dagelijks een halve flesch wijn kunnen bekomen. Mogt de gevangene nog iets anders begeeren, dan hangt de inwilliging van zijn verzoek daaromtrent van den Directeur der gevangenis af. De tweede klasse bekomt 's morgens koffij of soep (naar goedvinden), 's middags vleeschsoep, groenten en vleesch, des avonds brood en bier of soep; bovendien 1 pond roggenbrood daags. Voor de beweging der gevangenen in de open lucht is eene bijzondere inrigting gemaakt. Een aantal muren, elk ongeveer 12 voet hoog, loopt in den vorm van eene ster in een, zoodat twee muren een naauwe ruimte vormen, wier spits, bij het centrum, de ingang vormt, terwijl het andere einde door een traliehek gesloten is. Ook hier blijft de gevangene geheel afgescheiden van zijne medegevangenen.

— Te Lemberg is den 6den dezer werkelijk de vroeger reeds aangekondigde verordening openbaar gemaakt, waarbij voor geheel Gallicie, met uitzondering van de Bukowina, de krijgswet wordt afgekondigd; bij eene tweede verordening worden strengere maatregelen ten aanzien der vreemdelingen voorgeschreven, een en ander gelijk in den aanhef gezegd wordt, »vermits de strafwaardige en gevaarlijke woelingen, welke door zendelingen en onruststokers met landverradelijke oogmerken ondernomen worden, eene verdubbelde waakzaamheid tot voorkoming van misdadige aanslagen vereischen."

— In Keurhessen is op het aankoopen van aardappelen tot het stoken van brandewijn, eene geldboete gesteld.

— Den 10 is te Weenen de tijding ontvangen, dat Z. Keiz. H. de Aartshertog *Palatijn*, van Hongarije, zeer ernstig ziek ligt.

— Volgens Duitsche bladen is de Koning der Belgen den 5 dezer van Meran in Tyrol afgereisd, om over Como en Zwitserland naar zijne Staten weder te keeren.

— Te Triest zijn brieven uit Galatz ontvangen, meldende dat 700 schepen onder eenen gunstigen wind den Bosphorus hadden verlaten en de Zwarte-zee waren ingezeild, om in de havens aldaar granen te laden. Zoo groot is de graanstapel in die streken, dat men nog geene schepen genoeg gevonden heeft, hoewel men dezelve overal en ten allen prijze doet zoeken.

— Volgens tijdingen uit Napels, heeft den 7den October over die stad en Messina een verschrikkelijk onweêr gewoed, vergezeld van windhoozen en wolkbreuken. Te Portici, bij Napels, waren verscheidene huizen ingestort en 15 menschen onder het puin verpletterd.

— De Italiaansche geleerden, die te Genua het congres hebben bijgewoond, kunnen de ontvangst niet genoeg roemen, welke zij aldaar hebben genoten. Meer dan 1200 geleerden waren er vereenigd, terwijl niet minder dan 10,000 vreemdelingen derwaarts waren gestroomd, om de feesten bij te wonen. Het stadsbestuur heeft 26,000 frs. tot onthaal der geleerden gegeven. De feesten volgden elkander op. Het op den 22sten September door den hertog *di Gallieri* gegeven feest, werd met de tegenwoordigheid van de Koningin der Nederlanden en van de Prinsen *Alexander* en *Hendrik*, als ook van den Prins *Eugenius van Savoijen* vereerd.

ENGELAND.

LONDEN, den 17den October.

De publiek gemaakte staat der openbare inkomsten des Rijks heeft de verwachting overtroffen. Die inkomsten hebben, over de met den 10 dezer geëindigde drie maanden, 539,064 ponden sterling meer opgeleverd dan gedurende de drie zelfde maanden van het vorige jaar, en over het geheele jaar eene vermeerdering van 88,264 ponden sterling. De vermindering over de drie maanden bepaalt zich bij de hoofdstukken van het zegel en de inkomsten van gemengden aard. Daarentegen zijn de posten van in- en uitgaande regten en accijnsen gedurende dat vierendeeljaars verbeterd, en met dien der belasting op de bezittingen en dien der posterijen is zulks over het geheele jaar het geval.

— [illegible] heeft deze hoofdstad verlaten, en zich naar Brighton begeven.

— In een Geheimen Raad, den 8 dezer te Dublin gehouden, zijn de Aartsbisschoppen en Bisschoppen gemagtigd tot het ontwerpen van een formuliergebed, om de afwending der gevolgen van het misgewas van sommige der noodzakelijkste veldvruchten af te smeeken.

Ofschoon de schaarschte der levensmiddelen in de meeste Iersche graafschappen nog drukkend blijft, wordt de hoop nogtans versterkt dat de bevolking, die meer van den goeden wil der Regering en der groote landeigenaars overtuigd schijnt te worden, zich van uitersten onthouden, en, door de aanwending der beraamde maatregelen, den nood te boven komen zal. Daar de voorzigtigheid echter medebrengt dat de voorzorgen tot behoud van orde en veiligheid, voortdurend genomen worden, is een eskadron dragonders der garde, hetwelk te Norwich gestationneerd was, naar Ierland ingescheept, en zal door nog meerder troepen gevolgd worden.

— Weinige spoorweg-stations vertoonen gewis levendiger beweging, dan het station, uit hetwelk men van Londen naar Dover rijdt. Het getal der treinen, welke dagelijks in dat station aankomen of uit hetzelve vertrekken, is 66. De Londensche en Zuid-Westelijke maatschappij heeft thans alle benoodigde gronden aangekocht om haren weg door Londen tot aan de Hungerford-brug te leiden. Deze spoorweg door de stad, welke slechts twee Engelsche mijlen lang is, zal de ontzaggelijke som van 600,000 pd. sterl. kosten, en men heeft het plan later nog 400,000 pd. sterl. te besteden, om den gemelden spoorweg tot aan de Londonbrug te brengen.

— Men heeft in Engeland tijdingen uit New-York tot den 30sten September, hoofdzakelijk inhoudende, dat wel van de zijde van den president *Polk* vredelievende voorstellen, of ten minste tot het weder aanknoopen der onderhandelingen zijn gedaan, maar dat *Santa-Anna*, de nieuwe beheerscher van Mexico, heeft doen antwoorden, dat hij die voorstellen aan het oordeel van een staatregelend congres, dat in December te Mexico zou bijeenkomen, zou onderwerpen. Het half-officiele *Washingtonsche blad* toont zich over dat antwoord zeer verbolgen. Het ziet daarin een bewijs, dat de Mexikaansche diplomatie ter kwader trouw te werk gaat, of slechts

tijd zoekt te winnen. »Maar, voegt dit blad er bij, des te dringender komt ons de noodzakelijkheid voor, om den oorlog met alle kracht voort te zetten. Wij kunnen er dan ook niet aan twijfelen, dat dit de gedragslijn van het bestuur zijn zal."

Werkelijk moeten er, kort voor het afzenden dezer berigten, verscheidene kabinetsraden te Washington zijn gehouden, waarin besloten is, om den oorlog met meer kracht te voeren, en dus aan de toenemende klagten over de traagheid en het onbeteekenende der krijgsverrigtingen een einde te maken. Men sprak er van, dat bevel aan de Noord-Amerikaansche oorlogsvloot was afgezonden, om het kasteel St. Juan d'Ulloa te bombarderen, en om zich van Tampico meester te maken.

Volgens sommige tijdingen heeft het leger des generaals *Taylor*, dat sedert lang geen anderen vijand aan de Rio Grande te bestrijden vindt, dan het ongezonde luchtsgestel, reeds werkelijk eene voorwaartsche beweging naar Monterey gemaakt. De generaal *Taylor* had zich met zijne hoofdmagt bij de voorhoede onder generaal *Worth* gevoegd, die Seralvo, eene stad tusschen Camargo en Monterey gelegen, had ingenomen. Men vleide zich, dat generaal *Taylor* troepen en krijgsbehoeften genoeg had, om tot Monterey voort te rukken.

Meer dan een millioen dollars zijn uit de banken van New-York geligt, om aan het Noord-Amerikaansche leger in Mexico te worden gezonden. De finantiele toestand, waarin de regering der Vereenigde Staten zich bevindt, wordt anders als ongunstig afgeschilderd.

De laatste tijdingen uit Mexico hielden in, dat al de provincien dier republiek zich voor *Santa Anna* hadden verklaard, die dan ook zijn ministerie gevormd en bij een besluit, dat den 6den Augustus in de hoofdstad Mexico was afgekondigd, de staatsregelende cortes, waarvan hierboven melding wordt gemaakt, bijeengeroepen had. De gewezen Mexicaansche president *Paredes*, moet passen gevraagd hebben om naar buiten 's lands te reizen, en men meende, dat dit verzoek zou worden toegestaan.

De Engelsche gezant te Washington had, volgens deze berigten uit New-York, uit naam zijner regering het aanbod van bemiddeling in de geschillen tusschen Mexico en de Vereenigde Staten herhaald. Dit aanbod was in zulke beleefde bewoordingen vervat, dat men daarop wel niet anders dan op even vriendschappelijken toon antwoorden kon. Het Washingtonsche kabinet was echter tot het besluit gekomen, om het voorstel tot bemiddeling regtstreeks af te wijzen.

— Uit Nieuw-Zeeland is tijding ontvangen wegens een aanval door de inboorlingen, onder aanvoering van het opperhoofd *Rangiahaeta*, op de Engelsche troepen, onder den luitenant *Page*, gedaan, waarbij deze zes dooden en vier gekwetsten gehad hebben. Aangerukte versterking van troepen heeft den vijand teruggedreven.

— De Kaapsche dagbladen tot den 10den Augustus bevestigen de tijding van de voordeelen door de Engelschen op de Kaffers, den 30sten Julij, in het gebergte van Amatola behaald, door de Engelsche dagbladen medegedeeld. Met een verlies van 30 dooden en vele gekwetsten waren de Kaffers verdreven. De Engelschen hadden slechts 3 dooden en 4 gekwetsten. 5000 stuks vee, door den kolonel *Somerset* op de Kaffers buit gemaakt, kwamen voor de troepen zeer te pas. Met het schip *Resistance* hadden de Engelschen 500 man van het 45ste reg. uit Engeland versterking ontvangen.

— Gisteren waren de 3 pCt. 93$^{7}/_{8}$; Nederl. 2$^{1}/_{2}$ pCt. 59$^{1}/_{8}$; 4 pCt. 91$^{7}/_{8}$; Spanje 26$^{3}/_{4}$; Portugal 41; Mexico 23$^{1}/_{2}$.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 19den October.

De *Staats-Courant* behelst heden een staat van de opbrengst der middelen van de negen eerste maanden van dit jaar, tegenover de opbrengst van de negen eerste maanden van 1845.

In 1846 hebben opgebragt: de directe belast. ƒ13,457,179.64$^{1}/_{2}$; de in- en uitgaande regten, scheepvaartregten, vuur-, ton- en bakengeld ƒ3,827,736.86$^{1}/_{2}$; de accijnsen ƒ 13,444,365.94$^{1}/_{2}$; de registratie-, zegel- en successieregten ƒ 7,019,142.20$^{1}/_{2}$; het regt van waarborg op gouden en zilveren werken ƒ 111,126.75; de posterijen ƒ 1,030,927.52; de loterijen ƒ 418,883.

In 1845 is de opbrengst geweest: de directe belast. ƒ13,040,971.07; de in- en uitgaande regten, enz. ƒ 3,780,151.95; de accijnsen ƒ 13,746,167.66$^{1}/_{2}$; de registratie-, zegel- en successieregten ƒ 7,472,677.83$^{1}/_{2}$; het regt van waarborg, enz. ƒ 105,526.61; de posterijen ƒ 1,049,077.65; de loterijen ƒ 434,933.50.

In 1846 hebben meer opgebragt dan in 1845: de directe belastingen ƒ416,208.57$^{1}/_{2}$; de in- en uitgaande regten ƒ47,584.91$^{1}/_{2}$; het regt van waarborg ƒ 5,600.14.

In 1846 hebben minder opgebragt dan in 1845: de accijnsen ƒ 301,801.72; de registratie zegel- en successie regten ƒ453,535.63; de posterijen ƒ 18,150.13; de loterijen ƒ 16,050.50.

De geheele opbrengst is geweest in 1846 ƒ 39,309,361.93; in 1845 ƒ 39,629,506.28.

— De *Staats-Courant* vermeld thans het koninklijk besluit van den 25sten Augustus ll., waarbij Zr. Ms. adjudant de heer *J. G. W. Merkes-van Gendt*, tot den Nederlandschen adelstand wordt verheven, met den titel van *jonkheer*.

Dezelfde Courant behelst een tweetal koninklijke besluiten, van den 27sten September en den 1sten October, waarbij aan een aantal personen een daarbij uitgedrukt pensioen wordt toegekend, op grond van Art. 62 der wet van 9 Mei 1846, (*Staatsbl. n°.* 24).

— Z. M. de Koning heeft den heer *H. R. Trip*, lid van de Eerste Kamer der Staten-Generaal, benoemd tot voorzitter dier kamer, gedurende de gewone jaarlijksche vergadering van de Staten-Generaal, zitting 1846—1847, die heden een aanvang neemt.

— De Minister van Finantien heeft aan een der heeren arrondissements-directeurs der directe belastingen, in- en uitgaande regten en accijnsen, met betrekking tot de vraag: of een surnumerair bij het waarnemen van een *interim* onderworpen is aan eene doorloopende korting van 2 pCt., te kennen gegeven, dat zij, geene ambtenaren zijnde in den zin der wet van 9 Mei 1846 (*Staatsblad n°.* 24), diensvolgens in het voorgestelde geval aan geene korting onderhevig zijn.

— De *Staats-Courant* bevat eene lijst van abusivelijk in omloop gebragte coupons, waarvan het bedrag, volgens bekendmaking des Ministers van Finantien, bij gelegenheid der aflossing of verwisseling der effecten, waartoe zij behoord hebben, ten kantore van den staatsraad, agent van het ministerie van finantien, is ingehouden en gedeponeerd, en steeds op vertoon en, tegen intrekking der betrokken coupons, dagelijks kan worden ontvangen.

— Gisteren middag is te 's Hage het eskadron jagers van het Limburgsche contingent, komende van de inspectie voor de militaire bondscommissie, uit Limburg te 's Hage teruggekeerd.

— Uit Maastricht schrijft men van den 16den dezer:

» Eergisteren heeft er eene bijeenkomst plaats gehad van de Pruissische en Nederlandsche ingenieurs, aan welke de aanleg van den Aken-Maastrichtschen spoorweg is opgedragen, met den heer hoofdingenieur *Van der Kun*, ten einde het vereenigingspunt te Bockholz aan de grenzen vast te stellen. Naar men verzekert zou er thans niets meer ontbreken, om met de werkzaamheden op het terrein te beginnen, dan de goedkeuring door het gouvernement van de aangeboden plans en aanduidingen der te onteigenen eigendommen.

» Sedert eenige dagen is de heer kolonel *Ries*, Directeur der 2de artillerie-directie, binnen deze vesting bezig met het houden eener inspectie over de rijks-tuighuizen en van het daarin voorhanden materieel."

— Men verneemt dat sommigen der, ter zake van de te Delft plaats gehad hebbende ongeregeldheden, door het provinciaal hof van Zuid-Holland veroordeelden, tegen het uitgesproken arrest in cassatie zijn gekomen.

— Uit Middelburg schrijft men van den 16den:

»Bij onderscheidene vonnissen van de arrondissements-regtbank alhier, op den 15den dezer uitgesproken, is een getal van 24 lieden, allen behoorende tot den arbeidersstand en woonachtig onder Oostburg en omstreken, veroordeeld tot eene gevangenzetting van 2 jaren, ter zake van het, vereenigd in benden en door middel van dreigementen bij nachtelijke tijden, afpersen van geld en eetwaren bij onderscheidene landbouwers in het 4de distrikt dezer provincie, gepleegd in de maand November 1845. Men verneemt, dat ter zake van den gewelddadigen diefstal in dezelve maand gepleegd, bij den landbouwer *I. Nortier*, te Oostburg, 21 personen naar de openbare teregtzitting van het provinciaal geregtshof zijn verwezen, waaronder een twaalftal lieden uit Retranchement. Met belangstelling ziet men de behandeling dezer gewigtige zaak te gemoet, alsmede van eenige andere zaken, wegens diefstallen omstreeks denzelfden tijd en meestal door dezelfde personen, bij onderscheidene landlieden in voormeld distrikt, gepleegd."

— Te Leeuwarden is den 15den dezer de doodstraf voltrokken aan *Ruurd Passchiers van Dijk*, oud 29 jaren, geboortig van Wijkel en laatst gewoond hebbende te Groningen. De ongelukkige was door het provinciaal geregtshof van Vriesland ter dood veroordeeld, omdat hij, na te voren reeds vijf jaren gevonnisd te zijn, zich nu, volgens eigen bekentenis, had schuldig gemaakt, aan diefstal van zilver en geld door inwendige braak, daarna aan moedwilligen doodslag op de huisvrouw van den horologiemaker *H. A. van Wielen* te Balk, gepaard met diefstal van gouden en zilveren werken, en eindelijk aan diefstal van linnenstukken van eene bleek te Groningen. In zijne laatste uren had hij vele bewijzen van berouw gegeven.

— Uit Goes meldt men van den 14den dezer:

» Heden is gevankelijk in het huis van arrest van hier overgebragt de persone van *Fèlicita Calle*, welke als dienstmeid wonende op de hofstede van *Bruno van Damme*, in de gemeente Stoppeldijk, in den avond van 4 October jl. zich zoude hebben schuldig gemaakt aan het moedwillig in den brand steken eener Schuur, staande in de onmiddellijke nabijheid van andere gebouwen op het erf dier hofstede, ten gevolge waarvan dezelve schuur met den daarin geborgen tarweoogst, bouwmaterialen en vier varkens eene prooi der vlammen is geworden; mitsgaders, dat zij tijdens den brand, bij de daardoor ontstane verwarring, met geweld eene geslotene kast in het woonhuis hebbende opengebroken, zich zoude hebben toegeëigend eene aanmerkelijke somme gelds, welke zij wist dat haar meester aldaar had geborgen. Het regterlijk onderzoek wordt alsnu voortgezet ten laste der beklaagde, wegens de dubbele misdaad van *brandstichting* en *diefstal*."

PROGRAMMA
DER
HOLLANDSCHE MAATSCHAPPIJ
VAN
FRAAIJE KUNSTEN EN WETENSCHAPPEN,
VOOR HET JAAR 1846.

De HOLLANDSCHE MAATSCHAPPIJ VAN FRAAIJE KUNSTEN EN WETENSCHAPPEN hield den 19den September 1846 hare Jaarlijksche Algemeene Vergadering te *Amsterdam*, onder voorzitting van den Heer Mr. W. J. C. VAN HASSELT, die haar opende met eene toespraak, waarbij hij de aandacht zijner hoorders vestigde op de *practische rigting van den menschelijken geest in dezen tijd, ook op het gebied der Kunsten en Wetenschappen, en hen aanspoorde om die rigting ten nutte dezer Maatschappij aan te wenden, of zoo noodig te wijzigen.*

De Algemeene Secretaris deed Verslag van de voornaamste handelingen en voorvallen bij de Maatschappij sedert de laatste Algemeene Vergadering, den 20sten September 1845 te *Rotterdam* gehouden en van haren tegenwoordigen staat.

Vervolgens zijn uit de voorgestelde vragen, de volgende aangenomen, om beantwoord te worden vóór of op den 1sten Januarij 1848:

Uit het vak der Theorie der Schoone Kunsten:

»Eene geschiedenis van den historischen Roman en eene beoordeeling van zijne waarde."

Uit het vak der Geschiedenis:

»Eene uit echte bronnen opgemaakte geschiedenis van LEICESTER'*s regering in de Nederlanden."*

Voor eene proeve van Proza:

»Eene lofrede op A. R. FALCK."

De Maatschappij herinnert, dat zij vóór of op den 1sten Januarij 1847 de antwoorden verwacht op de volgende, in het jaar 1845 uitgeschreven Prijsvragen:

a. Uit het vak der Wijsbegeerte:

»Welke is de betrekking van de wijsgeerige stelsels der 19de eeuw tot het Christendom, en welke beginsels zouden moeten worden vastgesteld om wijsbegeerte en christendom in overeenstemming te brengen?"

b. Uit het vak der Taalkunde:

»Een oordeelkundig Woordenboek voor eene zuivere Nederduitsche taal van het Regt."

c. Voor eene proeve van Poëzy:

»Een Drama, in berijmde of rijmelooze verzen."

Vervolgens werd aan de Vergadering medegedeeld, dat op de in het jaar 1844 uitgeschreven Prijsvragen:

1°. *»Daar door sommigen de Poëzij gehouden wordt voor de verhevenste uitdrukking van den menschelijken geest; anderen daarentegen haar beschouwen als eene kinderlijke speling der verbeelding; zoo vraagt men: welken rang bekleedt de Poëzij onder de werkzaamheden van den geest en welke waarde hebben hare voortbrengselen bij den trap van ontwikkeling waarop thans de volken staan?"*

2°. *»Eene verhandeling over den oorsprong, de ontwikkeling en den invloed der stedelijke aristocratie in de provincie Holland."*

3°. *»Een tafereel van de huisselijke zeden der Nederlanders, in het midden der 18de eeuw.*

geene antwoorden zijn ingekomen.

Door de Vergadering wordt besloten, nogmaals, ter beantwoording vóór 1°. Januarij 1848, uit te schrijven: de vraag: *»Eene verhandeling over den oorsprong, de ontwikkeling en den invloed der stedelijke aristocratie in de provincie Holland?"*

De Maatschappij looft haren gouden Eerepenning, ter innerlijke waarde van dertig gouden dukaten, uit aan den schrijver van het der bekrooning waardig en best gekeurd stuk, op ieder der bovengemelde onderwerpen in deze vergadering uitgeschreven; en eenen zilveren, van gelijke grootte en gelijken stempel, aan den schrijver van het insgelijks goedgekeurde en der bekroonde verhandeling of het dichtstuk 't naast bijkomende stuk.

Alle stukken, welke naar den prijs dingen zullen *leesbaar* en naauwkeurig, doch met eene andere hand dan die des opstellers, moeten geschreven zijn, zoowel wat den tekst en de aanteekeningen, als wat de verbeteringen en veranderingen aangaat. De stukken zullen met eene zinspreuk, en niet met den naam des schrijvers, onderteekend moeten zijn; maar in een bijgevoegd *verzegeld* briefje, hetwelk dezelfde zinspreuk tot opschrift heeft, zullen de vóór- en toenamen en woonplaats des schrijvers vermeld moeten worden.

De Naambriefjes, behoorende tot die stukken aan welke geen prijs wordt toegewezen, zullen, in tegenwoordigheid der Leden, op de Algemeene Vergadering ongeopend verbrand worden.

De schrijvers, die naar den prijs dingen, en, vóór zijne uitwijzing, zich op eenigerhande wijze, als zoodanig bij beoordeelaren hebben doen bekend worden, zullen, schoon zij dien waarlijk verdiend hadden, van hem verstoken zijn.

De auteurs of dichters zullen den volkomen eigendom van hunne bekroonde verhandelingen, dichtstukken of lofreden behouden, onder voorwaarde, dat zij dezelve niet door den druk zullen gemeen maken, alvorens zij in de werken der Maatschappij zijn opgenomen. De Maatschappij verpligt zich tot die uitgave, en voor het geval, dat zij niet binnen den tijd van twee jaren na de bekrooning daaraan voldaan heeft, zal de schrijver onvoorwaardelijk het regt bekomen, om het bekroonde stuk op de wijze, welke hem goeddunkt, door den druk openbaar te maken.

De lofredenen en dichtstukken *moeten* opgesteld zijn in de Nederlandsche taal; maar de antwoorden op de overige vragen *kunnen* ook in het Latijn, Engelsch, Fransch of Hoogduitsch (dit laatste evenwel met Italiaansche letters) geschreven zijn; en moeten *vrachtvrij* vóór of uiterlijk op den boven bepaalden tijd ingezonden worden aan den Algemeenen Secretaris der Maatschappij.

Eindelijk wordt, overeenkomstig hetgeen in de Algemeene Vergadering van den jare 1828 besloten is ten aanzien der Lofredenen, de navolgende bepaling herinnerd:

»De maatschappij vordert in eene Lofrede geen' bepaalden » vorm van kunstmatig opstel, maar behoorlijke in-het-» lichtstelling van de verdiensten des persoons, van hetgeen » hem belangrijk doet zijn en bijzonder kenmerkt; — hetzij » dit door het verhaal van zijne levensgeschiedenis en » lotgevallen, hetzij op eene andere wijze geschiede; doch » altijd in een' duidelijken, zuiveren, krachtigen en sier-» lijken stijl, met inachtneming van de regelen der echte » en edele eenvoudigheid."

Tot Algemeenen Voorzitter der Maatschappij voor het volgende jaar is gekozen de Heer Mr. *C. J. van Assen*, Hoogleeraar te Leijden, en tot Algemeenen Secretaris de Heer Mr. *H. C. Huijser*, Advokaat aldaar, aan welken laatstgenoemden gedurende het ingetreden maatschappelijk jaar alle stukken, brieven en antwoorden moeten worden toegezonden.

AMSTERDAM, 25 September 1846.

Op last der Maatschappij,
J. A. JOLLES,
Alg. Secretaris.

Ter AMSTERDAMSCHE BEURS van ll. Zaturdag was de fondsnotering: Ned. $2\frac{1}{2}$ pCt. $58\frac{7}{8}$; 3 pCt. $70\frac{7}{8}$; 4 pCt. $92\frac{11}{16}$; Amort.-Syndik. $3\frac{1}{2}$ pCt. 88; Handelm. $173\frac{5}{8}$; Spanje Ardoins 20; dito Onbep. St. $19\frac{9}{16}$; 3 pCt. $38\frac{3}{8}$; 3 pCt. Binnenl. op 6/m. $33\frac{3}{8}$; Ardoin Coupon $18\frac{9}{16}$; Portug. 3 pCt. te Londen $43\frac{3}{8}$; Id. 4 pCt. $42\frac{1}{2}$; Rusl. 5 pCt. $104\frac{3}{4}$; Id. 1828—29 $104\frac{1}{4}$; 4 pCt. bij *Hope* $88\frac{7}{8}$; Id. bij *Stieglitz* 88; Inschrijv. in Assign. 6 pCt. 68; Brazilie $87\frac{1}{2}$.

Ter EFFECTEN-SOCIETEIT werden gisteren omgezet: $2\frac{1}{2}$ pCt. $58\frac{15}{16}$; Handelm. $173\frac{7}{8}$; Ardoins $19\frac{11}{16}$; 3 pCt. $33\frac{1}{4}$; Portugez. 3 pCt. $43\frac{1}{4}$.

Advertentiën.

Te BREDA, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers